

„NEDELJA“ v letu 1935:

Poština plačana v gotovini.

Posamezna številka stane 1 Din.

Leto 7.

Maribor, 6. januarja 1935.

Štev. 1.

Vsi župni uradi imajo »Nedeljo«. Prosite jih, naj vam jo naročijo! »Nedelja« je edini slovenski verski tednik! Po pošti se naroča v Mariboru, Koroška cesta 5.

mu dorašča brezbožna mladina! Gorje državi, ki hoče Boga vreči v ropotarnico! Ruski narod je sicer po številu ogrmen, toda črv brezbožništva bo počasi razjedel tudi njegov nekdanj tako močni organizem. Majhni narodi pa prej padejo kot žrtev tega črva. Memento za naš narod! Brezboštvo se širi povsod po svetu z zgovorjeno, s pisano in zlasti s tiskano besedo. Včasih se to dogaja pod krinko, ker bi odkrito brezboštvo vplivalo bolj odbojno kot privlačno. Zato je zakrinkano brezboštvo še bolj nevarno ko odkrito. Saj nas sveto pismo svari pred krivimi proroki, ki nastopajo pod krinko ovčjih oblek. Vse, kar ruši vero in moralno med ljudstvom, zlasti med mladino, vse to utira pot brezboštvu. Proti prodirajočemu brezboštvu je treba se boriti, delati in moliti. Sv. Oče je kot molitveni namen za mesec januar določil: zoper brezbožništvo.

*

Gospa R. Ogrizek †.

Pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini je zatisnila v Gospodu oči dne 2. januarja daleč znana, spoštovana in obče priljubljena gospa Rezika Ogrizek, soproga bivšega trgovca in gostilničarja g. Franca Ogrizek. Rojena je bila 13. januarja 1865 v Radečah pri Zidanem moštu in se je poročila z vzglednim možem Francem leta 1887.

Pokojna je bila ena največjih vsestranskih dobrotnic, ki so živele ter de-

lovale zadnjih 50 let po spodnjih krajih. Podpirala je Cerkev, duhovščino in reveže. Imela je za vsakega, ki je stopil pod njeno streho, največjo gostoljubnost in dober nasvet. Ni bilo dneva, da bi ne bilo nasičenih pri Ogrizkovih po več siromakov, ki so poznali od bogznaj kod dobro mamico Reziko. Kmečkim ljudem je bila vsikdar na razpolago z dobrimi nasveti pri gospodinjstvu in na pomoč z domačimi zdravili.

Dasi zelo dobro stoječa, je prišla za vsako še tako težavno delo doma in na polju. Pri vseh obilnih skrbeh je bila najboljše smehljajoče volje in je s svojim vedrim obrazom znala pregnati čemernikom slabo voljo.

Bogznaj kolikerim je bila krstna in posebno še birnska botra. Darovala je s svojim možem težke svote za domačo in tudi za razne druge cerkve.

Duhovniki, ki so se zdravili v Rogaški Slatini, so imeli pri gostoljubnih Ogrizkovih svoj dom, kamor je rad zahajal tudi rajni djakovaški vladika Strossmajer in druge odlične osebnosti duhovskega in vseh stanov.

Ni še treba posebej naglašati, da je bil blagopokojna Rezika res prava

krščanska žena, najboljša mati in gospodinja ter neustrašena gospa, ki je svoje pravo prepričanje neustrašeno javno povdarjala in ga zagovarjala. V njeno hišo je zahajalo samo krščansko časopisje.

Dobra Ogrizkova mamica bo živela v svojih velikih in brezštevilnih dobrih delih v najboljšem ter v trajno hvaležnem spominu pri vseh, ki so jo poznali. Blagopokojni povrni Vsemogočni z večno nagrado vse, kar je storila dobrega bližnjemu, žalujočemu soprogu ter drugim sorodnikom naše iskreno sožalje!

*

Pogreb gospe Ogrizekove na bilje pred praznikom Svetih Treh Kraljev je bil dokaz velikega spoštovanja in iskrene ljubezni, ki jo je rajna gospa uživala v domači in v sosednih župnijah. Toliko ljudi, moških in žensk, gospode in preprostega ljudstva, se redko kje zbere na kakšnem pogrebu v podeželju. V spremstvu je pred krsto stopalo 20 duhovnikov, med njimi monsignor Iv. Vreže, profesor dr. Josip Hohnjec, monsignor Lovrec iz Ljutomera in g. Tomaž Ulaga, ki je kot nekdanji svetokriški kaplan prihitel iz Beograda. Pred hišo se je z lepimi besedami poslovil od rajne gospod šolski upravitelj Verk, nakar je moški pevski zbor s finim občutom zapel rajni nadvse priljubljeno pesem »Iz stolpa«. Po sv. maši, ki jo je daroval g. nadžupnik Vajda, se je dolg spreved počasi pomikal navzgor k cerkvi Sv. Trojice, kjer so rajnico položili kvečnemu počitku v rodbinski grobnici. Preden so se groba vrata zaprla nad Ogrizekovo gospo, je g. nadžupnik Vajda v prisrčnih besedah začrtal duhovni lik te globoko verne in pobožne, vedno vedro-vesele in ljubeznivo prijazne, srčno usmiljene in požrtvovalno dobrotljive gospe, ki je neposredno pred smrtjo sporočila svojemu blagemu soprogu željo: »Revežev ne pozabi!« Ko so izzveneli zadnji zvoki ganljive žalostinke, so ljudske množice z izrazom globoke žalosti zapustile pokopališče z željo, ki jim je trepetala v srcu in na ustnicah: »Počivaj v miru, plemenita Ogrizekova gospa!«

*

NOVICE

Osebnosti.

75letnico je obhajal g. častni kanonik in župnik v Št. Juriju ob južni železn. Valentin Mikuš. Bog nam ohrani vrlega gospoda! K jubileju naše iskrene častitke!

70letni jubilej. V sredo dne 2. januarja je slavil v Žalcu 70letnico rojstva tamošnji g. župnik in konzistorijalni svetnik Anton Veteznik. Rodil se je v Lokrovcu pri Celju. Gimnazijo je končal v Celju, bogoslovje v Mariboru. Kaplanoval je v Trbovljah in v Braslovčah. Še mlad kaplan je dobil župnijo Dol pri Hrastniku, kjer je pozidal veličastno novo cerkev. Po 14letnem župnikovanju na Dolu se je preselil leta

1914 v Žalec, kjer je ostal do danes. Jubilant je visoko naobražen duhovnik in je znan po izdaji velikega dela »Razlaga Velikega katekizma ali kršč. nauka«. Knjiga obsega 4 debele zvezke, je izšla v letih 1901 do 1902 in je še danes duhovnikom podpora ter pomoč pri izdelavi pridig in krščanskih nauk. Krepkega ter čilega 70letnika naj spremlja tudi zanaprej zdravje! K jubileju naše čestitke!

Dvorni svetnik dr. Vedernjak umrl. Dne 3. januarja je umrl v Ljubljani v visoki starosti 80 let g. dvorni svetnik dr. Fran Vedernjak. Rodil se je v Ptujju leta 1855. Služboval je kot sodnik na Kranjskem in je vodil Pokojninski zavod v Ljubljani 7 let. Rajni je bil na glasu kot dober pravnik in je bil zmiraž zaveden Slovenec.

Angleški kardinal in prijatelj Slovencev umrl. V Londonu je umrl kon-

cem decembra leta 1861 rojeni angleški kardinal in nadškof Jožef Bourne. Rajni zasluži poseben omenek, ker se je mudil leta 1919 v Ljubljani od 9. do 11. marca. Pri odhodu iz Ljubljane je izrekel za Slovence pomenljive besede: »Kar sem doživel v Ljubljani, presega vse, kar sem doživel v treh mesecih mojega potovanja po vzhodu.« Omenjenega leta je bil kardinal Jožef Bourne odposlanec sv. Očeta in si je ogledoval posledice svetovne vojne in vojnih pogodb za katoličane. Angleška država mu je dala takrat na razpolago največjo križarko, da bi tudi za njo zbral nepristranske vtise glede političnih posledic vojne. Veliki mož katoliške Cerkve je bil prijatelj Jugoslavije in zagovornik teženj Slovencev. Slava njegovemu spominu!

Promoviral je na zagrebški univerzi dne 22. decembra za doktorja vsega zdravilstva g. Vrbnjak Vinko od Male Nedelje. Čestitamo!

Nesreče.

Skladišče sena je uničil ogenj v Slovenski Bistrici g. Alojziju Pahole iz Poljčan. V skladišču je bilo 12.000 kg sena. Nesreča je krita z zavarovalnino.

Vinski hram pogorel. V Framu je pogorel velik vinski hram, last posestnika Potočnika iz Radvanja pri Mariboru.

Dvoje gospodarskih poslopij pogorelo. V Spodnjih Jablanah pri Cirkovcah sta pogoreli gospodarski poslopji posestnikov Štefana Ekarta in Antona Medveda. Skupna škoda znaša nad 50 tisoč Din. Ogenj je bil v obeh slučajih podtaknjen.

Ogenj vsled saj v dimniku. V Spodnji Gorici pri Račah so se vnele saje v dimniku posestnika Ivana Damjana. Iz dimnika je preskočil ogenj na streho in je zajel tudi gospodarsko poslopje, ki je pogorelo z raznim orodjem in z zalogami živeža. Škoda znaša 40 tisoč Din.

Drevo mu je zdrobilo levo koleno. V Dupleku pod Mariborom je zmečkalo drevo pri podiranju levo koleno Janezu Gomzej. Poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnico.

Ustreljen po nesreči. Viničar Bolfanč Borko pri Ormožu je razstavljal star samokres. Orožje se je sprožilo in krogla je smrtno zadela po nesreči zraven stoječega Ivana Ficka iz Brebrovnika.

Veliko gospodarsko poslopje je uničil ogenj Slavku Miklu, trgovcu pri Sv. Marjeti niže Ptuja.

Trgovčev gospodarsko poslopje pogorelo. Na Dubravi v Zavrču je pogorelo trgovcu Hinku Majderju gospodarsko poslopje. Gasilci so preprečili da se ni raztegnil ogenj na celo vas.

Smrtna nesreča dečka. Franc Kovačič, posestnik v Podgrađu pri Gornji Radgoni, je podiral v gozdu blizu doma bukev. Nesreča je hotela, da je bil njegov 13letni sinko Herman v trenutku padca bukve tako blizu, da ga je oplazilo vejevje. Udarec mu je prebil lobanjo in je podlegel poškodbi.

Gospodarsko poslopje je uničil ogenj pri Gabrijelu na Jesenicah. Gasilcem gre zasluga, da se ogenj ni razmahnil, sicer bi bila lahko šla cela takozvana Novavas.

Smrtna nesreča pri prekoračenju železniške proge. Frizerska vajenka Roza Janežič, uslužbena pri brivskem mojstru Laborcu na Rimski cesti v Ljubljani, je hotela krog 9. ure zvečer prekoračiti železniško progo na Viču. Srečno se je izognila tržaškemu osebn. vlaku, a tovorni jo je zadel v glavo in se je zgrudila mrtva v jarek ob progi, kjer so jo našli.

Občutna požarna nesreča. V noči se je pojavil ogenj na podstrešju dvonadstropne Polakove vile nad Grabnom v Kamniku. Zgorelo je ostrešje, uničeno je drugo nadstropje in del prvega.

Strašna nesreča v Beogradu. Dne 5. januarja zvečer je nastala v Beogradu v trgovini igrač eksplozija raket. Štiri osebe so zgoarele, pet je težko ranjenih.

Nesreča na morju. V pristanišču ameriškega vele mesta Njujork je treščila švedska ladja v ameriški parnik, ki se je potopil tekom 10 minut. Od posadke so rešili 50 mož, 5 jih pogrešajo, 20 je ranjenih.

Razne novice.

Novoletno pomilostitev (amnestijo) so prinesle zadnje »Službene novice«. Oproščajo se kazni do 6 mesecev zapora in tiskovni prestopki. Od pomilostitve so izvzeta dejanja, kaznjiva po zakonu o zaščiti države.

Postajališče na Teznu pri Mariboru je slovesno blagoslovil na Kraljevo g. škof dr. Ivan Tomažič.

Dekletom, ki prihajajo z dežele v Maribor v službi! Na mariborskem glavnem kolodvoru deluje hvalevredno ter uspešno »kolodvorski misijon«, katerega je ustanovil in ga vzdržuje škofijski odbor Katoliške akcije. Naloga misijona je: Nuditi ženam in dekletom, ki prihajajo v Maribor iskat službe ali po kakih drugih opravkih in ne vedo, kam bi se obrnile, prvo pomoč in jim priiskrabeti po možnosti tudi službo. L. 1934 je kolodvorska misijonarka Terezija Štumberger od 700 deklet, ki so se zatekle k njej, preskrbela službo 284, drugim je pa oskrbela prenočišče, hrano, podporo itd. Ženski svet, ki prihaja v Maribor, naj ne pozabi na kolodvorski misijon!

Še vedno zagoneten strel. Na sredi ceste so našli mrtvega 23letnega posina Jakoba Pintarja iz S. Pleterja v župniji Sv. Lovrence na Dravskem polju. Obstojal je izpočetka sum, da je bil Pintar ustreljen iz zasede. Sodna komisija je bila mnenja, da je fant najhrž sam ravnal s svojim samokresom neprevidno, da se je orožje sprožilo in ga pogodilo smrtno. Revolver je ležal poleg mrtvega trupla. Domači so prepričani, da je samomor izključen.

Mojsterske diplome. Mojsterska izpitna komisija obvešča vse tiste mojstre, ki so opravili mojsterski izpit v Mariboru v času od 1. 9. 1932 do 21. 12. 1934, da so došle diplome. Diplome se bodo izdale samo tistim mojstrom, ki bodo to izrecno želeli in doplačali izdatke za kolektivno, pošne pristojbine in tiskovino. Radi natančnejših pojasnil naj se obrnejo — mariborski interesenti, osebno, zunanji pa pismeno — do predsednika mojsterske izpitne komisije g. Založnika na sreskem načelnstvu in sicer tekom meseca januarja, na kar se bodo meseca februarja diplome lahko

že vročile. Kdor želi d'plomo, mora na navedeni naslov vrniti pri izpitu prejeto mojstersko izpričevalo. V bodoče bodo kandidati, ki izpit opravijo, dobili diplome — format 50-66 —, obenem pa overovljen prepis izpričevala za uporabo pri vlogah.

Umesino opozorilo. Okrog hodijo neki agentje, ki silijo stranke na prav neumesten način k nakupu slik Nj. V. kralja, katere nosijo seboj. Pri tem svojem poslu se poslužujejo celo groženj, češ, kdor ne kupi teh slik, bo ovađen in kaznovan. Ker je to čisto navadno izsiljevanje ter vrhu tega še zloraba imena Nj. Vel. kralja, prosimo vse prizadete, da predajo te agente koj orožnikom.

Pometamo dalje dokler je še kaj zimskega blaga. Velour barhent 7 Din, flanela 5.50 Din, volneno 16 Din, snežke 20 Din itd. **Sterwecki Celje.**

Obžalovanja vredni slučaj.

Nepoboljšljiv. Komaj so izpustili iz mariborske kaznilnice Franc Šuštarja, že je hotel izropati v Mariboru v vilski četrti neko gospo, ki mu je nudila kot brezposelnemu delo in prehrano. Rop ni uspel in nepoboljšljivega nepridiprava je policija kmalu izsledila in ga izročila sodišču.

Nevarnega tatu koles je prijela policija v Ptuj v osebi Ivana Haberšek iz Zgornje Kungote. Aretirani je priznal tatvino 8 koles.

Samomor. Roza Stiplovšek, služkinja pri nadgozdarju Drasalu v Rogatcu, je izpila iz samomorilnega namena toliko očetove kisline, da je preminula v groznih bolečinah.

Vlomilci so bili pridno na delu v zadnjem času krog Čateža ob Savi in po okolici. Obiskali so čateškega hotelirja in nekatere krčmarje celo večkrat. Škoda je prav znatna.

Prostovoljno v smrt zaradi nesrečne ljubezni. Radi nesrečne ljubezni se je ustrelila v srce v Škofji Loki 34letna vdova Marija Gašperič.

Radi očetomora — dosmrtno ječo. 45letni tesar Cvetko Mihael je umoril 29. oktobra po zrelem prevdaru v Spodnjem Sečovem rogaškem okraju svojega očeta. Očetomorilec je bil v Celju obsojen dne 5. januarja na dosmrtno ječo.

Sveče!

Prosimo preč. župne urade, da naročijo sveče svečarne Pax. Te sveče so izvršene tako, kakor zahtevajo to cerkveni predpisi.

Da bi mogli iz svečarne v Ljubljani pravočasno dobiti blago, prosimo, da sporočite s kartico na naš naslov v Maribor ali v Ptuj, katere vrste sveč vam pripravimo in koliko ter do kedar. Ko boste nato prišli, bo blago že pripravljeno. Genike smo že razposlali.

Priporočamo se za naročila!

Tiskarna sv. Cirila Maribor in Ptuj.

Slovenska Krajina.

Posiljamo vam na ogled »Slovenskega gospodarja«. Dobro ga pregledajte in naročite si ga! Če ga sami ne morete, pa ga naročite skupno s svojim sosedom. Naročite ga lahko tudi pri naših širiteljih. Iz črensovske fare ga lahko naročite in plačate pri g. kaplanu, kjer dobite tudi koledar »Slovenskega gospodarja«. V katoliško družino katoliški časopis! Vse druge časopise, ki niso na katoliški podlagi, pošljite nazaj in oklenite se dobrih katoliških listov! Naročnino lahko plačujete pri širiteljih v več obrokih. List pokažite tudi drugim!

Obesil se je v soboto dne 29. decembra v Trnju uladi mož Lengel Vili. Povod temu strašnem dejanju so družinske razmere in alkohol. — Na Stefanovo se fantje »popraskali« in sicer brez vsakega predhodnjega prepira in brez starih »dolgov«.

Konz. svetnik A. Veternik — 70letnik.

Gornja Bistrica. Tu je umrla v 17. letu svoje starosti Horvat Marija, ki jo je umorila zavratna jetika. Imela je nad vse lep pogreb. Tovarišice so jo premlele k zadnjemu počitku. Počivaj v miru, blaga duša!

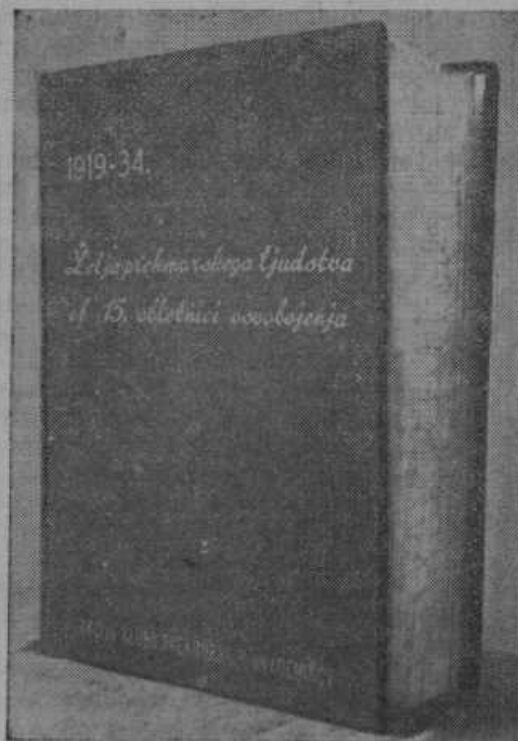
Črensovci. Vsi naši siromaki so imeli ob božičnih svetkih priboljšek. Vsak revež je dobil meso in kruh. Zahvaljujemo se gospodu župniku, da je dal v ta namen iz nabiralnika sv. Antona 1000 Din. Precej naše siromašne dece je dobilo ob praznikih tudi novo obleko, ki so jo razdelile nekatere naše šole in g. kaplan Bejek, ki je dobil blago za obleke iz nekaterih naših tovarn, največ od tovarne Tivar. Bog plačaj vsem!

Črensovci. Prosветno društvo je v nedeljo dne 23. decembra vprizorilo igro »Zloba in zvestoba«. Igra je bila slabo obiskana, tudi vreme je bilo slabo. Igra je režirala brezposelna učiteljica Lutar Elizabeta. Isto društvo je priredilo v nedeljo dne 30. decembra proslavo 60letnice g. Klekla, ki se je proslave tudi sam udeležil. — Društvo se pripravlja na igro »Mlinarjev Janez«.

Črensovci. V minulemu letu se je v naši fari narodilo 170 otrok, med temi 7 nezakonskih, umrlo jih je 97 (doma). Imeli smo 1 samomorilca, uboja letos ni bilo nobenega. Svetih obhajil je bilo 45.000, če upoštevamo, da so bile predlanski večdnevne duhovne vaje in evharistični kongres; smo imeli lansko leto lep napredek. Leta 1932 je bilo le 36.000 svetih obhajil. Župnija šteje okrog 5000 vernikov, pa zelo veliko jih je v Franciji in raztresenih po naši banovini.

Dolnja Bistrica. Te dni nas bo zapustil naš učitelj g. Binder Avgust z ženo učiteljico. Pri nas sta bila 7 let in, kakor sama zatrjuje, zadovoljna. Ljudem sta pomagala, kjer sta le mogla. Malo je šol, kjer bi bila taka disciplina, kot je v naši šoli. Bila sta zelo dobra učitelja. Otroci so ju kljub strogosti vzljubili in so se težko ločili od njiju. Obilo sreče vama želimo v Savinjski dolini!

Gornja Bistrica. Naš učitelj g. Franjo Lipaviz se je na dan s. Stefana v Mariboru poročil in se je naselil z gospo v naši šoli. Obilo božjega blagoslova v zakon!

V knjigi, kakor nam jo predstavlja slika, so zbrali prekmurski visokošolci 15.000 podpisov z zahtevo po popolni gimnaziji v M. Soboti.

Turnišče. V soboto dne 29. decembra se je v jutranjih urah raznesla novica, da se je nekdo obesil na samotni akaciji na meji med Lipo in Trnjem. Turniški orožniki so sneli truplo obešenca in ga položili na tla. Samomorilec so čez čas spoznali kot Lengel Viljema iz Trnja, ki je bil znan kot brusar po celi dolnji Krajini. Pokojnik se je v pijanosti večkrat sprl z ženo in mogoče je storil samomor tudi v takšnem stanju. Bodi mu Bog milostljiv! — Dne 28. decembra zvečer ob 10. uri je prekoračilo mejo večje število tihotapcev. Službujoči graničar je potem, ko se niso hoteli ustaviti na njegov klic, ustrelil in zadel enega izmed njih. Zgodilo se je to na državni meji med Genterovci in Zitkovci. Drugi dan je javil orožnikom graničar sam o dogodku in so takoj pohiteli na državno mejo. Ker niso mogli ugotoviti identitete ustreljenega, so poklicali posameznike iz bližnjih vasi svojega rajona. Ko so prišli ti na lice mesta, so prepoznali v ustreljenem 19letnega fanta Paúl Joška od Lipe. Po komisijem pregledu so ustreljenca prepeljali v domačo vas in ga pokopali dne 23. decembra popoldne. Tako vidimo, da žrtve tihotapljenja stalno naraščajo, vendar to ne izpametuje ljudi. — Umrla je pri nas v starosti 83 let Vojkovič Ana. Pokojna je bila zadnje čase precej bolehná. Pokoj njeni duši!

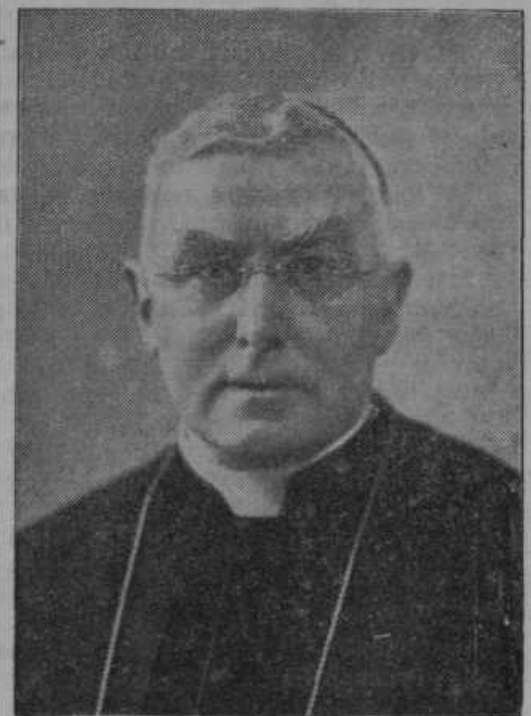
Pilovci. Umrla je pri nas Berden Klara v starosti 70 let prav pred božičnimi prazniki. Pokojna je bila mati 9 otrok in revežem zelo naklonjena in darežljiva. Naj v miru božjem počiva!

Kobilje. Pri nas se ustanavlja sadjarska proizvodna zadruga, da zasadi na urbarijalnem pašniku 17 oraov sadnih mladik.

Lendava. Sreski cestni odbor za lendavski srez bo letos znova zasadil 1500 sadnih mladik ob banovinski cesti Lendava — Bogojina. Ta korak cestnega odbora moramo povse pohvaliti!

Naročajte naše liste, ki jih tiska Tiskarna sv. Cirila:

- »Slovenski gospodar«
- »Naš dom«
- »Nedelja«
- »Glasnik presvetega Srca Jezusovega«
- »Rafael«.

Angleški kardinal Bourne ✕.